

HOLMI

XIX. évfolyam 2. szám

2007. február

Szerkeszti: Réz Pál (főszerkesztő),
Radnóti Sándor (bírálat), Várady Szabolcs (vers), Závada Pál (széppróza),
Fodor Géza, Szalai Júlia, Voszka Éva

Szerkesztőbizottság: Bodor Ádám, Dávidházi Péter, Domokos Mátyás,
Göncz Árpád, Kocsis Zoltán, Lator László,
Ludassy Mária, Nádasy Ádám, Rakovszky Zsuzsa.
Tördelőszerkesztő: Környei Anikó. A szöveget gondozta: Zsarnay Erzsébet

TARTALOM

- Határ Győző:* Szómámor • 139
Kerekos kosár • 139
Elrendeltetik • 141
- Takáts Gyula:* Így kísérti • 141
Ott talán • 142
- Dobos Krisztina:* Aki a kórházkertben lakott • 143
Hónapok madarai • 143
- Tandori Dezső:* A végső formaság • 144
Egy Babits–Vas változat • 144
- Miskolczy Ambrus:* Termékeny haragvások, avagy
a Szabadság-óda „rejtélye” (Kazinczy
Ferenc nyílt és rejtett dialógusa
Batsányi Jánossal és Sipos Pállal) • 145
- Bíró Ferenc:* Javaslat a „Bánk bán” tragikumának
értelmezéséhez • 168
- George Szirtes:* Északi levegő – magyar Nova Zembla
(Imreh András fordítása) • 175
- Babiczy Tibor:* Aurum • 181
Levegővétel • 182
- Kovács Mikó Edina:* Szürkül • 182
Nyelvlecke újrakezdőknek • 183
- Lanczkor Gábor:* Halott természet • 183
A vízesés • 184
- Borgos Anna:* Vay Sándor/Sarolta: egy konvencionális
nemiszerep-áthágó a múlt
századfordulón • 185
- Zsámboki Mária:* Struccriasztás • 194

- Szántó T. Gábor*: Philon barátja • 200
Szakács Eszter: Mandraki • 201
Fénykép a falon • 201
In the graveyard • 202
Gál Ferenc: Fürdőváros • 202
Szuly Gyula: Négy deci • 204
Bán Zoltán András: Susánka és Selyempina • 207

FIGYELŐ

- Margócsy István–Radnóti Sándor*: Két bíráló egy könyvről (Márton László: Minerva búvóhelye) • 243
Bodor Béla: Nincs baj, mama, csak Baby Blue vérzik (Falcsik Mari: Változatok a szabadságra) • 249
Pór Péter: A filológia fityiszt mutat (Mireille Huchon: Louise Labé. Une créature de papier) • 252
Orosz István: Memento futuri (Takáts Márton: Hommage à Piranesi) • 260
Csukás István: Búcsú Lázár Ervintől • 262

Megjelenik havonta. Felelős kiadó: Réz Pál. Vörösmarty Társaság
Levél cím: HOLMI c/o Réz Pál, 1137 Budapest, Jászai Mari tér 4/A
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág
Előfizethető közvetlenül a postai kézbesítőknél, az ország bármely postáján,
Budapesten a Hírlap Ügyfélszolgálati Irodákban és a Központi Hírlap Centrumnál
(Bp. VIII., Orczy tér 1. Tel.: 06 1/477-6300; postacím: Bp. 1900)
További információ: 06 80/444-444; hirlapelofizetes@posta.hu
Előfizethető még postai utalványon Závada Pál címén (1092 Budapest, Ráday u. 11–13.)
Előfizetési díj fél évre 2500, egy évre 5000 forint, külföldön 50, illetve 100 euró
Tördelte: Kardos Gábor. Nyomtatta az ADUPRINT Kft. Vezető: Tóth Béláné
A HOLMI honlapja: www.holmi.org

Határ Győző

SZÓMÁMOR

az öregember az utcasarkon
 a keresztezésnél: áll csak áll
 neki az alkony nem tiszapalkony
 és oly tök-mindegegy ha vindagál

jó öreg! elnézi mert számon tartja
 a járókelőség hogy hány főre rúg
 de dög-rondácska mind üsse partja
 egy se szeráfi szép senem kerúb

zöldről a vörös fény zavarodottan
 hol emerre vált hol amarra vált
 ő bízik őrangyalában és a *botban*
 szar világ: minek? még egy kravált?

csudamód átér legott beáll a sorba
 de lóca? pad? támaszték után kutat
 mögötte összezárul az embercsorda:
 viszi vagináját-valagát – farkukat

indulni? hová? oly életcél-talan
 de új kőjárdán óvatosan tapod
 merre? hol mi még amúgy amarra van:
 zsákutca – ásító limlom holnapok

még a rá gondolást is elodázza
 s mint négy lábára sánta ló – üget
 felárad benne a nyelv oktondi láza
 és szómámorban igéket öblöget

KEREKES KOSÁR

az utcámat nagy-utcahosszat
 taposom mint a dágványt
 nem nyújtok valami emelő
 lélekemelő látványt

ha dörög ha esik havazik
ha fúj fröcsög ha sár van
kocog utánam a bevásárlás
egy *Fonatos Kosárban*

kereke kajlán nyikorog
kenőolajért epekedve
de gazdája mind csak morog
s nincs semmihez se kedve

a vásárlás maga egyszemélyes
alighogy belépek máris
a kínálatból elegendem van:
reggeli ebéd *frugális*

mellettem fut a fiatalság
lehagy soványa kövérje
de se ideje se ingerenciája
hogy *nyilat a teknőccel* összemérje

fölöttem égfekete felhő
életseb: rág mint a rongyon
– bárhova lépsz vén tekergő
felhőd feketéje agyonnyom –

még megtapos a Fekete Ökör
mond Anyám megkergetetten
s kiitta mérgét – így maradtunk
beteg Asszonyommal ketten

messze kapu magas kerítés
sok-sok az hegymenetnek
a COLLEGE nyája rámnyerít és
csúfolnak rámnevetnek

jobb mikor meg se látnak
lótnak s nem vesznek észre
jobb: fittyet hányni a világnak
s legyinteni a NAGY EGÉSZRE

buggyant könnyek közt vigyorgok
rá: majd száz év lobban elébem
pereg a kép: én forgok-nyikorgok
Fonatos Kosár kajla kerekében

ELRENDELTETIK

Abban az esetben, hogyha az említett manőver alkalmával többen életüket vesztenék, a felelősséget semmi esetre sem szabad a Kincstárra hárítani, mert ez lejáráthatná Ófelsége tekintélyét az alattvalók körében, és rossz vért szülne az Egyházon belül is – ami semmiképp sem kívánatos.

De-ellenben és ezzel szemben, ámbátorságossággal és mindazonáltal, a papság, a főpapság és a fő-fő papság érdekében és üdvére-javára, szerte e nagy-érdemű Birodalomban elrendeltetik, hogy ezentúl vasalatlan nadrágszárral a templomban megjeleni fővesztés terhe mellett eltiltatik. Aki a tilalmat nem venné figyelembe és kihágó szándékkal packázni találna a Főhatalommal, arra ezer pandúr fog ezer pandúrsújtással a megcsupaszított fenekére rásújtani; a sújtások, *respektíve* suhintások számát az Államtanács és a Kamarilla együttes zárt ülésen fogja meghatározni, ill. a Nagytekintetű Döntvénytárból kiókumlálni. A fellebbezésnek az ítélet ellen és minden ilyen-irányú idétlenségnek a Semmitőszék csupán Bornyú-nyúzó Pénteken adhat helyet – ha és amennyiben e helyadásnak az Uralkodó helyet ad.

Takáts Gyula

ÍGY KÍSÉRTI

Azok a nagy hegyek
kísértik egyre Csut...
És öbleik alól
a sok-sok volt világ
fénylő szava,
akár a lápon át
és zombék alól
a berki sok titok...

S hiába kérdezi...
Némán megy vele
a láthatatlan Mind.
S ahol a versek tolla
még sohase járt
a nagy hegyek

hajdan árnyéka is vele
s ahogy zombék zombék után
úgy nő Drangalag is
egyre csak tovább
és mint lidérci láng
együtt kísérti Csu Fut
Drangalag és a világ.

OTT TALÁN

Majd ott talán
a végtelen
kísértő tájain
az eltűnt álmok is szólnak vele.
És Csu mit válaszol
a füge és a bükkfa
tudja csak talán,
mert ismerték a zöld
és tudják a kék szavát...

Vagy talán
kilencven év után
sziklás forrásain
a villogó síkok
húsznál alig több jele,
mint itt e vers...

És ott talán a hegyi kert
tündér lépcsőin át
ha majd viszik,
az eltűnt álmok is
együtt jönnek
és szólnak is vele
a zöld és a kék nagy kertjibe.

Dobos Krisztina

AKI A KÓRHÁZKERTBEN LAKOTT

Naphosszat az üres, száraz
szökőkút mellett üldögélt,
egy törött kék padon.
Néha felállt,
járálni kezdett a bölcs
sokat látott, lepusztult fák között,
fel-alá mint egy várakozó.
Avart és havat rugdosott.
Majd lehajolt a kavicsért
amivel jelezni fog az ablakon
ha menni kell.
És virradatkor a farkasfényben
még mindig felfelé
az éberek felé nézett.
Azzal a különös tekintettel
melyhez képtelenség
hozzárendelni egy arcot.

HÓNAPOK MADARAI

Az égen átvág huszonnégy madár.
Dél felől jönnek, északra tartanak.
Hónuk alól Afrika vörös homokja
hull a hóra.
(valahol cseng-bong üt valami óra)

Huszonnégy madár vág át az égen.
Valaki néz utánuk fehéren.
Övében kulcs haján deres virágok.
Ahogy fogy a nap úgy teljesedik az átok.

Tandori Dezső

A VÉGSŐ FORMASÁG

Búcsú „az olvasótól” Gottfried Benn útján

Van, mert lennie kell?
Lennie kell, mert van?
Létezését érdemel,
ami már „valahogyan”?

Nem neked nem akarom,
annyi sincs, hogy te amott.
Nem az, hogy válaszom
a tőled-elmaradott,

elmaradt. Nem örökké,
de túl sokszor, túl soká.
A végső formaság ekképp
alakot át

neked ad, nélkülemmel,
mely ugyanígy *nélküled*.
Ami hiányom, ezzel
lesz nekem: fölösleged.

S akkor, érzék vagy ész tény,
nem érzékelhető.
Alján, fenn, minden szélén:
NEM KELLESEZ, ez a fal s a tető.

EGY BABITS–VAS VÁLTOZAT

Már nem akarok senkinek semmit mondani.
Mert nem akarnék semmitmondani.
És nem tudok már mindentmondani.